

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2021-12-17

Ärendenummer
NV-07491-21

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Statskontorets rapport 2021:10 Statsbidrag till kultur, idrott och friluftsliv – En analys av hur de bidrar till en aktiv fritid för personer med funktionsnedsättning, dnr S2021/05409

Sammanfattning

Naturvårdsverket anser att fler statsbidrag och finansiärer hade kunnat ingå i utredningen för att visa hela bilden av de insatser som genomförs för att friluftslivet ska bidra till en aktiv fritid för människor med funktionsnedsättning.

Naturvårdsverket avstyrker förslaget om att personer med funktionsnedsättning ska vara en utpekad målgrupp för statsbidraget i *förordning (2010:2008) om statsbidrag till friluftorganisationer*. Naturvårdsverket anser att förordningen redan inkluderar personer med funktionsnedsättning. Friluftorganisationernas kompetens och kunskap bör istället användas i vägledningen om bidragsfördelningen.

Naturvårdsverket tillstyrker Statskontorets förslag att ge Myndigheten för delaktighet i uppdrag att se över behovet av kunskapsstöd angående tillgänglighetsåtgärder för friluftslivet.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om en ökad dialog med funktionshindervisorganisationerna men avstyrker förslaget när det gäller dialogerna om LONA-bidragen. Naturvårdsverket anser att dessa dialoger bör ske på kommunal nivå.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket konstaterar att en stor del av de statsbidrag som går till att främja en aktiv fritid för människor med funktionsnedsättning inte har inkluderats i utredningen. Till exempel har Folkbildningsrådet och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor medel som främjar friluftsliv. Vidare ingår inte Naturvårdsverkets anslag för skötsel av värdefull natur (1:3-anslaget) där en del av anslaget används till åtgärder för att tillgängliggöra naturen för människor.

Naturvårdsverket anser att fler statsbidrag och finansiärer hade kunnat ingå i utredningen för att visa hela bilden av de insatser som genomförs för att friluftslivet ska bidra till en aktiv fritid för människor med funktionsnedsättning.

Statskontoret har i sitt uppdrag tolkat idrott och friluftsliv som en del av en aktiv fritid. Naturvårdsverket instämmer i att friluftsliv är en del av fritiden men vill framhålla att när det gäller statsbidraget till friluftorganisationerna så går en ansevärd andel av bidragen till aktiviteter och utbildning i skolan som inte bör betraktas som fritid.

Förslag på ändringar i förordningar, kapitel 2.4.1

Naturvårdsverket avstyrker förslaget om att personer med funktionsnedsättning ska vara en målgrupp för statsbidraget för friluftorganisationer i *förordning (2010:2008) om statsbidrag till friluftorganisationer*. Naturvårdsverket bedömer att förordningens formulering ” Syftet med statsbidrag enligt denna förordning är att stödja att människor organiserar sig för vistelse i naturen och utövande av friluftsliv med allemansrätten som grund samt att ge alla människor möjlighet att genom friluftsliv få naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om naturen och miljön” redan inkluderar personer med funktionsnedsättning.

Svenskt Friluftslivs rekommendationer till fördelningskommittéen för bidraget har de senaste åren varit att prioritera barn och unga, människor som står långt från friluftslivet (ovana) och de friluftspolitiska målen. I båda grupperna ingår personer med funktionsnedsättning. Flera projekt som har fått statsbidrag riktas också mot denna målgrupp. Naturvårdsverket anser att friluftorganisationernas kompetens och kunskap istället bör användas i vägledningen om bidragsfördelningen.

Förslag om att förbättra uppföljningen av bidragen, kapitel 2.4.2

Statskontoret föreslår att regeringen ger bidragsgivande myndighet i uppdrag att förbättra uppföljningen på ett flertal punkter. Vilka projekt och verksamheter som riktat sig till människor med funktionsnedsättning föreslås ingå i uppföljningen samt antalet deltagare med funktionsnedsättning.

Naturvårdsverket anser att en förbättrad uppföljning bör utformas i dialog med föreningarna. En avvägning bör göras mellan arbetsbördan för de, ofta små, ideella föreningarna i jämförelse med den effekt en utökad uppföljning ger.

Det kan också vara svårt att få information om en deltagares funktionsnedsättning eftersom det är en känslig personuppgift. För att få behandla känsliga personuppgifter krävs att myndigheten har stöd i unionsrätten eller nationell rätt för behandling av sådana personuppgifter. Det kan kräva ett förtydligande av kriterierna för bidrag i tillämpliga förordningar som ger stöd för behandling av sådana personuppgifter.

Utveckla kunskapsstöd och föra dialog med funktionshinderorganisationer, kapitel 2.4.5

Naturvårdsverkets tillstyrker Statskontorets förslag att ge Myndigheten för delaktighet i uppdrag att se över behovet av kunskapsstöd angående tillgänglighetsåtgärder för friluftslivet. Det kan leda till en ökad förståelse i frågan som i sin tur leder till större möjligheter för en aktiv fritid för människor med funktionsnedsättning. Samtidigt är det viktigt att inte friluftorganisationernas verksamhet styrs för mycket. Den kunskap som redan finns inom friluftorganisationerna bör därför användas i ett sådant uppdrag och i eventuella kompetensutvecklingsinsatser.

Naturvårdsverket tillstyrker också förslaget om att förbättra dialogen med funktionshindervisorganisationerna för att öka kompetensen om behov och möjligheter för funktionshindrade att utöva friluftsliv. Naturvårdsverket kan inom ramen för sitt uppdrag att samordna de friluftspolitiska målen bjuda in till dialog. Detta görs också redan i olika sammanhang på nationell, regional och lokal nivå.

Naturvårdsverket avstyrker dock förslaget gällande LONA och att dialogerna med funktionshindervisorganisationerna ska ske på nationell eller regional nivå. Dialogerna bör ske på kommunal nivå eftersom det behövs kunskap om lokala förhållanden och behov för att kunna genomföra rätt insatser. Naturvårdsverket kan dock komplettera befintlig vägledning och andra informationskanaler med tydligare information om tillgänglighet.

Övriga synpunkter

s. 32

Utredningen konstaterar att tillgänglighetsperspektivet har integrerats i högre grad i bidraget till lokala naturvårdsprojekt (LONA), som länsstyrelserna fördelar och som de redovisar till Naturvårdsverket. Bidraget omfattade 69 miljoner 2020 och används inte enbart till friluftsliv utan delvis även till naturvård.

Naturvårdsverket vill skicka med att utredningen har uppfattat fel om hur vi använt LONA-bidraget. Bidraget har omfattat 69 miljoner som till största del har gått till naturvård och till en mindre del har använts till friluftsliv.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger efter föredragning av avdelningschefen Maria Ohlman.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschef Gunilla Sallhed, handläggarna Eva Stighäll och Cathrine Lundin och Lena Nerkegård.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Maria Ohlman

Kopia till:
s.sof@regeringskansliet.se
m.registrator@regeringskansliet.se